

El sucós negoci de la sanitat

El procés de presentació d'ofertes al concurs de privatització sanitària a la Ribera i a part del Baix Segura, tancat el dijous, 23 de gener, ha mostrat la lluita pel control d'un servei que moltes de les assegurances principals consideren un gran negoci, així com les irregularitats comptables en el rescat i posterior reprivatització de l'Hospital d'Alzira per la Conselleria de Sanitat valenciana.

Dijous passat, 23 de gener, es tancava el termini de presentació d'ofertes al concurs que ha de decidir quines empreses es faran càrrec de la prestació de l'atenció sanitària pública general i especialitzada tant a la Ribera com a part del Baix Segura en règim de "concessió administrativa". Un concurs de privatització del servei públic de sanitat valencià envoltat per l'oculta ment de comptes i per les pressions polítiques al qual tan sols s'han presentat dues ofertes, una per a la gestió de la Ribera i una altra per a l'àrea de Torrevella, que tenen en comú la participació de les dues grans caixes d'estalvi valencianes: Bancaixa i la CAM. Per a l'atenció sanitària de Torrevella, les dues caixes, a través de l'empresa conjunta Cartera de Participacions Empresariales (CPE), es presentaven en una unió temporal d'empreses (UTE) participada amb un 40% per les dues caixes, amb un 25% per l'asseguradora sanitària ASISA, i amb participacions menors de l'hospital privat San Jaime de Torrevella, de l'empresa que gestiona la clínica privada de Benidorm i de les constructors Necso i Enrique Ortiz e hijos. Per a la gestió de l'atenció de la Ribera, les dues caixes es presentaven amb un 45% de la mà de l'asseguradora Adeslas, que controla la UTE amb un 51% de les accions. Així, després d'alguns estira-i-arrotonsa entre Adeslas (controlada per la Caixa i Aigües de Barcelona) i CPE, la unió d'empreses que des del 1998 gestiona l'Hospital d'Alzira ampliarà la concessió amb la gestió de l'atenció primària d'aquesta comarca.

Amb aquest concurs, es donava un nou pas en la gran aposta sanitària del

PP valencià, la de l'extensió del "model Alzira" d'entrada del capital privat en la provisió de l'atenció sanitària. Una fórmula que es va començar a posar en funcionament l'any 1998, amb la inauguració de l'Hospital de la Ribera, a Alzira, que tots els grups de l'oposició valenciana consideren un fracàs, i que els responsables del PP han defensat reiteradament. El president de la Generalitat Valenciana, José Luis Olivas, ressaltava a la Convenció Nacional del Partit Popular duta a terme el passat 18 de gener a Madrid que el País Valencià ha estat capdavanter en projectes innovadors, com ara la introducció de la gestió privada dels serveis públics amb "l'èxit del funcionament de l'Hospital d'Alzira i la pròxima utilització del model al nou Hospital de Torrevella".

Una fórmula que ha estat avalada fins i tot pel president de l'executiu de Madrid, José María Aznar, el qual al mes d'abril de l'any passat va visitar l'Hospital d'Alzira i el va qualificar com una "gran realitat".

Tota una altra és la consideració que en fan els grups d'oposició, que en el recent rescat de la concessió de l'atenció especialitzada de la Ribera per tornar-la a privatitzar, aquesta vegada acompanyada de l'atenció primària, concedint-la de nou als mateixos gestors privats, veuen una injecció de diners públics per fer front a un fracàs empresarial. Els pressupostos del 2003 de la Generalitat Valenciana doten d'una partida de 44 milions d'euros, que haurà de pagar l'administració valenciana, la UTE que gestiona l'hospital. L'administració, a més, haurà de pagar als gestors 27 milions pel lucre cessant.

Imatge de l'Hospital d'Alzira, considerat pel PP com una "gran realitat", i per l'oposició socialista com un "fracàs econòmic".

Després, la UTE adjudicatària, que serà la mateixa, haurà de pagar 72 milions. Per a María José Mendoza, portaveu de Sanitat del PSPV-PSOE a les Corts Valencianes, amb aquest rescat l'adjudicatària fa un negoci redó: "L'adjudicatària aportarà 72 milions, però abans n'haurà rebut 71 de la Conselleria, amb la qual cosa tan sols desemborsarà 1 milió d'euros per un contracte de gestió de quinze anys, amb una pròrroga de cinc més. El procediment de contractació li ix gratuït, a l'adjudicatària, si tenim en compte que la gran inversió que havien de dur a terme, que és l'hospital de la Ribera, ja està feta." A més, rebrà molts més diners amb base al sistema capítatiu establert com a mitjà de pagament de l'administració: si abans, per l'atenció especialitzada, que és la més costosa, rebia 204 euros per cada habitant de l'àrea de salut que atén per any, ara en rebrà 365. La conclusió de Mendoza és que els diners públics estan responent a un fracàs empresarial, i estan fent un contracte en millors condicions. "Segur que hi ha hagut problemes econòmics perquè no coneixem els comptes del 2000 i del 2001", afirma.

De fet, l'informe del Síndic de Comptes valencià que fiscalitza els pressu-

posts valencians del 2001, assenyala que falten alguns documents que s'haurien d'haver elaborat en virtut del contracte signat entre l'administració valenciana i l'adjudicatària l'any 1997. No s'ha fet pública l'acta de l'estat satisfactori de les obres, instal·lacions i equipaments que havia d'haver estat elaborada un mes abans de l'entrada en funcionament de l'hospital, ni la liquidació dels comptes entre la Conselleria i l'adjudicatària dels anys 2000 i 2001. La Conselleria de Sanitat, encapçalada

Mendoza: "Com pot dir el conseller Castellano que la gestió a Alzira costa un 20% menys si no ha ensenyat els comptes?"

per Serafín Castellano, tampoc no ha presentat el document de l'estat de les instal·lacions i la inversió realitzada, que havia d'haver estat acabat sis mesos després de posar-se en funcionament l'hospital.

El diputat socialista José Camarasa va fer públic el passat dijous, dia 23, el contingut d'aquest darrer document, aconseguit "gràcies a la rebel·lia d'algun funcionari". Segons Camarasa, la inversió realitzada a l'hospital va ser de 63,2 milions d'euros en lloc dels 32,4 fixats inicialment. "Què ha hagut de fer el conseller, al marge de la normativa vigent, per mantenir la UTE des d'un punt de vista financer si el seu desemborsament va ser el doble del previst i no va ser revisat?", s'interrogava.

"El control social és nul. No sabem què passa en la gestió econòmica de l'Hospital de la Ribera, ni com es factura, ni quina és la desviació cap a altres hospitals. No s'ha avaluat res del que ha passat", desgrana Teresa Conca, secretària de Sanitat de CCOO del País Valencià. A hores d'ara, no se sap quants pacients d'altres àrees de salut han estat atesos a l'Hospital d'Alzira ni els pacients que aquest hospital ha desviat a altres hospitals públics. No hi ha dades de les factures que l'empresa ha cobrat a l'administració valenciana per atendre pacients que no són de la Ribera ni el que ha pagat l'empresa a la Conselleria per enviar-ne a centres de la xarxa sanitària pública valenciana. "L'Hospital d'Alzira -diu Mendoza- reparteix fulls informatius fora de la comarca per captar clients." Hi ha constància que moltes dones de fora de la Ribera han anat a parir a l'Hospital d'Alzira perquè és l'únic de la xarxa pública valenciana que ofereix l'analgèsia epidural per al part. L'any 2000, l'Hospital de la Ribera va incrementar, respecte a l'any anterior, un 37% el nombre de parts atesos, mentre que en el conjunt dels hospitals públics valencians l'augment va ser d'un 0,7%.

També hi ha testimonis de molts pacients d'altres comarques que han hagut d'anar a rebre tractaments mèdics, com ara la radioteràpia. Pel que fa als pacients que l'Hospital d'Alzira envia

Dalt. Antonio Gil-Terron, president de la Cartera de Participacions Empresariales de la CAM i Bancaixa, que participa en un 45% en la concessió de la Ribera i controlarà també la de Torrevella. A la dreta, el conseller de Sanitat valencià, Serafin Castellano.

a altres centres, Conca assegura que l'administració no en cobra els serveis: "Sabem que a l'Hospital d'Alzira no s'estan enviant factures de cobrament pels pacients que ells envien a altres hospitals."

Per a Conca, "el procés de rescat és una immoralitat. [...] Algú haurà d'explicar per què amb el nou concurs s'augmenta un 60% el cost per habitant tenint en compte que la part més cara de l'ordenació sanitària és l'especialitzada. Estan inflant les xifres per garantir el negoci".

El conseller delegat de l'asseguradora Adeslas, que té el control de l'adjudicatària de l'Hospital de la Ribera, reconeixia al maig del 1999, en unes declaracions publicades al *Diario Médico*, que preferia prestar tota l'atenció sanitària i no tan sols l'especialitzada, ja que la rendibilitat del projecte depenia en bona mesura de les relacions de l'hospital amb l'atenció primària, i qualificava la gestió de la sanitat a la Ribera com una "oportunitat històrica" per a un mercat, el de les asseguradores, que, sense l'ajuda dels diners públics, ja "ha tocat el seu sostre". Conca explica per què creu que és millor per a l'empresa controlar també la feina dels metges de capçalera: "Poden utilitzar

l'atenció primària per frenar l'accés a l'hospital."

Moltes de les empreses involucrades en el negoci sanitari han vist en la privatització de la sanitat valenciana una gran oportunitat de negoci. De fet, en el procés d'adjudicació de l'atenció sanitària integral de la Ribera i de Torrevella han intentat participar algunes de les assegurances mèdiques més fortes d'Europa. Teresa Conca explica que l'assegurança francesa Médéric té un 25% de les accions d'Adeslas i una reserva de compra del 15% més en dos

Conca: "Sabem que a l'Hospital d'Alzira no s'estan enviant les factures pels pacients que ells envien a altres hospitals"

anys. En les negociacions per conformar la UTE que gestionarà la concessió de Torrevella han participat l'asseguradora nord-americana USP i l'Alemanya DKV, la més forta del continent, encara que finalment no han entrat en la UTE que gestionarà aquest servei. DKV, que es va despenjar de les negociacions els darrers dies, no va estar-se, tanmateix, de reiterar "l'interès i la confiança en l'innovador model de gestió sanitària establert per la Generalitat Valenciana, que obre la via a una col·laboració més fructífera i intensa entre els serveis públics i privats". Les empreses sanitàries valencianes també n'han volgut traure un tros en aquest repartiment. L'Hospital San Jaime de Torrevella i l'empresa que gestiona la clínica privada de Benidorm han entrat a la UTE que gestionarà l'atenció sanitària de part del Baix Segura.

"La comunitat valenciana és l'únic lloc d'Espanya —explica Mendoza— on s'ha obert la porta a les asseguradores. Ara bé, no entraran en l'atenció primària dels Ports, per exemple, sinó en zones poblades com Torrevella o la Ribera, amb possibilitats de negocis complementaris com els induïts pel turisme."

Miquel Calvet